

AZ ÖRÖKSÉG

„A fa a legbensőségebb kapcsolatunk a természettel.”

George Nakashima

Bozó Tiborral a Királysék Utcai Olvasókörben beszélgettünk, mely Vásárhely egyik lehangulatosabb városrészén található. Az idősek csak úgy mondják: ez itt a sutu.

Bozó Tibor 1967-ben született, aki fába faragja érzéseit...

„Nagyapám izig-vérig parasztember volt, amit csak lehetett, mindent maga csinált, a löcsös kocsitól a kosárig... Faragott, díszítette az öt körülvevő tárgyakat. Maga faragta citerával muzsikált a bálókban. Talán tőle van ez az örökség. Az eredeti szakmám erdész. A természethez, fához való viszonyom is meghatározó.”

Alkotásainak témája az ember és természet, a magyar történelem kiemelkedő személyiségei...

A régi, tradicionális motívumok, elemek közel állnak hozzám. Megpróbálom a témát és az anyagot, a fát összhangba hozni.

Legkedvesebb fáim az éger és a tölgy. Az éger se nem puha, se nem kemény fa. Faragás szempontjából könnyű vele bánni. Az apró, finom mintákhoz tökéletes alap. A tölgy rusztikus, kemény. Bár azzal meg kell küszködni, de nagyobb ábrázolást abból szeretek készíteni, mert szépen kiadja a mintát, méltósága van. Bármilyen fából lehet faragani. A fában rejlik, hogy hova, mit készítsünk belőle.

Mi készítette faragására?

Sokáig szunnyadt bennem ez az örökség. 2009-ben elpusztult a vadászkutya, s annak emlékére faragtam egy kopjafát. Egyre többször faragtam, mely által folyamatosan csiszolódtam s csiszolódik ma is a technikám. Késsel és vésővel vegyesen dolgozom. Attól függ, hogy mit faragok.

A Szent Hubertusz emléktábla című alkotása a mindszenti római katolikus templomban található. Hogyan keletkezett?

Egyszer találtam egy darab cserfát. Magam elé tettem, s hosszú hetekig ott volt előttem. Egyszer csak elkezdtem rajzolgatni rajta, s lassacskán összeállt a kompozíció: Szent Hubertusz oltárként készítettem.

E kettő méter magas cserpallóba faragva az erdőkben fellelhető hasznos és káros dúvadak képét formáltam meg.

A saját otthonomba, a saját örömmömre szántam. A feleségem azt mondta, ez szerinte komolyabb munka, minthogy a saját előszobánkban kellene tartani. Elment a punkhoz, s felajánlotta a faragványomat.

A plébános úr meglátogatott és megnézte a munkámat, kinek javaslatára *Szent Hubertusz emléktábla* lett a neve, és befogadta a templomba. Amikor elkészültem vele, 2011 októberében az elhunyt mindszenti vadászok emlékére tartott mise keretén belül felszentelte és ott is maradt a templomban. Október első hetének végén, a vadászokra való emlékezés alkalmából ezt az „emléktáblát” előre viszik az oltárhoz, s így celebrálja a plébános úr az ünnepi misét.

Az ünnepséget követően az alkotás visszakerül a templom belső bejáratához. Amikor misére megyek, mindig odaülök mellé, s nagyon jó érzéssel tölt el, amit szóban nehéz kifejezni, egyfajta lelki harmónia.

Ez év tavaszán pedig a feleségem titokban benevezett a Vadászati Kulturális Egyesület pályázatára.

Neki köszönhetően most a Keszthelyi Vadász Múzeumban látható a *Szent Hubertusz emléktábla és a Szent Hubertusz legenda* című alkotásom.

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy neves művészek alkotásai között az én művemet is alkalmasnak vélték bemutatni egy ilyen reprezentatív, nemzetközi kiállításon, melynek célja a kultúrtörténet vadászattal, természettel kapcsolatos világi, kulturális vagy szakrális történéseinek megőrkítése.

Legtöbb alkotásán megjelenik a magyar történelem vagy a hagyományos régi magyar mintavilág valamely eleme...

Mindig érdekelt és szerettem a történelmet, különösen a magyar történelmet. A magyar szimbólumok nagyon gazdagok. Gondoljunk csak egy családfa-ábrázolásra, egy kopjafára, melyből egy ember, egy család életét is kiolvashatjuk. Ezek a motívumok évszázadok óta, egyik generációról a másikra öröklődnek. A kopjafaelemeket kiegészítheti egy életfa ábrázolás, hiszen egymásba fonódik a két emberi sors és egy újat hoznak létre. Úgy gondolom, mértékkel, de amit enged, rá kell rakni a fára, hogy a legteljesebben mondjon el egy történetet, egy sorsot. (Ez látható a 23. oldalon.) Főként a székyeknél honos a kopjafaállítás, de más vidékeken is elterjedt. Még nálunk, az alföldön is. Vásárhelyen, a régi temetőben is volt kopjafaállítás, melyet Plohn József fotográfusnak még az utolsó pillanatokban sikerült megőrkítenie. Napjainkban ismét elterjedőben van a kopjafaállítás, különösen azon családoknál, akik székyel gyökerekkel rendelkeznek, de más, magyar érzületű családok is szívesen választják. Nagy élmény a temetőket, közterületeket járva „olvasni” a kopjafákról, melyek „szépélménnyel” is megajándékozzák az embert.

Az alkotásai Önről is vallanak...

Valóban így van. Ha figyelmesen szemügyre vesszünk egy darab fát, megláthatunk benne olyan dolgokat, melyek üzennek nekünk, s csak kicsit kell segíteni, hogy világra hozzuk a művet. Nagyon igaz, hogy a fa végigkíséri az ember életét születésétől, haláláig.

Találtam olyan fadarabot, melyhez alig kellett hozzányúltni. A *Női simogatások* egy darab fából készült, melyet egy háromfelé ágazó galagonyatörzs ihletett. Az emberi érintést, az életen át kísérő legfontosabb, legmegindítóbb pillanatokot ábrázolja, melynek mozgatója a szeretet.

Az első a születéshez kötődik, amint az anyai kéz az újszülött gyermekét simogatja.

A második a hitves keze, aki a férje arcát simítja meg. Férfi és nő, akik közös életük során, ketten alkotnak egyet.

A harmadik, amikor a férj halálakor – búcsúzóul – a feleség keze szeretetteljesen megérinti... Az érintés életünk egyik legmeghatározóbb mozzanata.

Milyen tervei vannak?

Van egy készülő alkotásom – Szent István királyunk felajánlja a magyarok koronáját Szűz Mária irtalmába –, melyet szeretnék befejezni.

Utána az Árpád-házi szenteket tervezem megfaragni.

Az utóbbi néhány évtizedben egyre jobban foglalkoztat a magyar hagyományok, a magyarság múltja, életben tartása, a régmúlt tisztelete. Az ehhez kapcsolódó történetek bennem vannak, s szeretném azokat megjeleníteni.

Ha úgy alakulna, ide, a Királysék Utcai Olvasókör szépen gondozott kertjébe is szívesen készítenék egy kopjafát...

Benák Katalin

**BOZÓ TIBOR ÉS ALKOTÁSA
A KESZTHELYI VADÁSZ MÚZEUMBAN**